

АКАДЕМІЧНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО – ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

ТЕЛІЧКО Н.А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

МАХОРТОВ Ю.О.

Київський університет культури, м. Київ, Україна

Сьогодні в Україні академічне підприємництво ще знаходиться на початковій стадії розвитку. На такий його стан впливає низка факторів, як низький рівень підтримки молодих вчених, науковців, інженерів та відсутність венчурної інноваційної інфраструктури, що повинна сприяти комерціалізації розроблених ними інноваційних продуктів. Крім того, як в науковому середовищі, так і на державному рівні, існують деякі перешкоди з трансферу цих технологій, як юридичного та інформаційного характеру, а також відсутність тісної співпраці між наукою та бізнесом з метою виконання новинних технологічних розробок вітчизняними підприємствами, а також недостатнє матеріально-технічне та фінансове забезпечення, що гальмує процес створення нових підприємств для реалізації інноваційних стартапів та технологічних розробок. З огляду на ці перешкоди, актуальність впровадження та розвитку вітчизняного академічного інноваційного підприємництва в Україні, набуває останнім часом необхідності вивчення світового досвіду у цій сфері.

Необхідним для розвитку академічного підприємництва є підтримка та розвиток стартапів, молодих інноваційних фірм при університетах та ін. підприємств, з метою адаптування та втілення кращих проектів та моделей, підтримки та стимулювання підприємництва у вищих навчальних закладах.

Академічне підприємництво є способом передачі знань і технологій від наукової та освітньої сфер до приватного бізнесу, що, у свою чергу, сприяє підвищенню інноваційності та конкурентоспроможності економіки, особливо в секторі малих і середніх підприємств (МСП) [3].

Відомо, що кінцевим результатом трансформації нашого суспільства є побудова соціально – ринкової економіки і утвердження України як високотехнологічної держави. Стратегічний курс цієї побудови – інноваційний шлях розвитку України. Головний чинник успішної реалізації цього шляху – зростання інтелектуального потенціалу нашої нації та впровадження академічного підприємництва. Тому, що людина з вищою освітою здатна продукувати нові знання, а не тільки використовувати старі. Тому, головною доктриною та основою успішних реформ і впровадження інноваційної моделі

економічних перетворень в Україні повинно стати розвиток та державна підтримка академічного підприємництва, а також можливостей, залучення до співпраці на базі університетів і науково-дослідних інститутів представників промислового сектору із інженерних і науково-дослідних частин.

Аналіз останніх досліджень цього напрямку надає можливість говорити про те, що в нашій країні поки що немає освітньо-наукового ядра для побудови науково-технологічного кластеру. Основою його побудови має стати державна підтримка науково-технологічно-практичного кластеру молоді у вищих навчальних закладах. А також внесення деяких нормативно-правових правок, щодо взаємодії науково-навчальних закладів та бізнесу, у сфері інноваційно-інвестиційного процесу й впровадження новітніх розробок, інформаційних технологій та старт-апів у життя. Ці старт-апи можуть стати основою для розвитку потужної системи, яка є підґрунтям для появи кластерів академічного підприємництва в Україні та розвитку деяких галузей й виводу з кризи економічної системи. Україна має потужний людський та інтелектуальний потенціал у багатьох напрямках, однак, темпи зростання частки населення з вищою освітою в нашій країні найнижчі в Європі. А оскільки світ стає людиноцентристським, то індивідуальний розвиток людини, особистості – основний показник прогресу. В Україні ж менше 20% українців мають вищу освіту, тоді як високотехнологічні країни мають більше 40%. Як результат – в Україні інноваційна продукція складає менше 10% від загального промислового виробництва, а у високотехнологічних країнах – більше 80%.

В Україні ж в свій час вважали, що при здійсненні реформ інноваційна система може формуватися без втручання держави – спонтанно – на основі механізмів самоорганізації. Власне, такою була позиція не лише України, а й інших країн пострадянського простору. Вказана позиція не була націлена на подолання технологічного відставання та утворення передумов інтеграції нашої країни у співтовариство високотехнологічних держав. Тому, при формуванні інноваційної моделі економічних перетворень потрібно було виходити з необхідності органічного поєднання ринкових методів стимулювання науково – технологічної діяльності з заходами, які б забезпечили суттєве посилення у цьому роль держави. Україні ж потрібно децентралізувати економіку, аби старт-апи отримували венчурні інвестиції (цей процес, хоч повільно, але рухається), розвивати державно – приватне партнерство, об'єднати бізнес і розробників – іноваторів. Підключити до просування та втілення в життя інноваційних проектів економічні аргументи. Утім, самі іноватори, як і інновації, бувають різні. Є три категорії технологічних іноваторів: провідні ІТ – розробники, які вже інтегровані у світовий простір, інтегратори –

«консерватори», які мають, утім, доступ до промисловості й великий потенціал зростання, а також окремі великі промислові замовники. Інновації в нинішній час життєво необхідні, бо якщо їх немає, підприємство втрачає ринок, воно просто зникає з нього.

Назріла необхідність позиціонування України як країни високотехнологічного інжинірингу, а не сировинного придатка для розвинених країн. Тому, тільки масове впровадження технологій 4,0 може призупинити тренд деіндустріалізації, дати імпульс переробній промисловості, виробництвам із високою додатковою вартістю. І, що дуже важливо, треба наблизити перехід від стану «держава – гальмо розвитку» до стану «держава – партнер у розвитку».

Отже, академічне підприємництво є основою успішних реформ у технологічно розвинутих країнах. Воно стало одним із пріоритетних напрямків в інноваційній моделі економічних перетворень в багатьох країнах світу, до яких прикута щонайпильніша увага. Багато європейських фондів сприяння дослідженням і науці приділяють питанням взаємодії інноваційної науки із бізнесом, промисловістю і ринком багато уваги, і вважають їх найбільш пріоритетними напрямками в інвестиційній діяльності. А академічне підприємництво, в свою чергу, відіграє визначальну роль у технологічності промисловості цих країн, завдяки швидкості і гнучкості його адаптування до стрімких змін у технологічному і наукомісткому секторах економіки. Активізація державної законодавчої підтримки та допомога приватного сектору у галузі академічного підприємництва може позитивно вплинути на розвиток країни та вплинути на зростанні кількості робочих місць й зайнятості населення; розвиток регіональної інфраструктури; підвищення рівня життя та добробуту населення; збільшенні надходжень до державного бюджету; розвиток підприємств та підвищення інноваційності країни й формування її конкурентних переваг та ін. Тому кожний із напрямків, окреслений вище, заслуговує на набагато ширші висвітлення та розгляд і тому потребують подальшого дослідження.

Література

1. Макурин А. Чайна за семью печатями // Аргументы и факты WWW.AIF.RU. Международное издание., 2019. - №6.
2. Юрківський В. Сучасна Індія. Економіка Індії 2017 р.
3. Академічне підприємництво в Україні. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://fnst.org/sites/default/files/uploads/2016/08/08/aeinukraineukr4web.pdf>